GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA: BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḑI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe şése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 30. *Vinerĭ 8 (20) Februariu* **1885.**

Braşovŭ, 7 (19) Februariu 1885.

Discusiunea asupra proiectului de reformă a camerei magnaţilorŭ se continuă în camera din Peşta. Mulţĭ au vorbitŭ înainte şi după contele Apponyi, dar nicĭ unulŭ n'a pututŭ dobêndì efectulŭ ce l'a avutŭ discursulŭ conducĕtorului oposiţiunei moderate maghiare, care se încheiă cu următórele cuvinte:

„Dacă venimŭ cu proiectulŭ guvernului, amŭ puté ḑice cătră representanţii dreptului istoricŭ numai: „Ne rugămŭ în numele desvoltării naţionale pentru ca sĕ laşĭ sĕ intre în cameră 150 de membri numiţĭ.“ Atuncĭ însĕ dreptulŭ istoricŭ va rĕspunde cu totŭ dreptulŭ: „Nu cunoscŭ acestŭ lucru, acesta nu e copilulŭ meu, nu e desvoltarea, numele lui este liberulŭ arbitriu şi desfrêulŭ puterii“ şi trecutulŭ gloriosŭ va ḑice: „Acesta nu e viitorulŭ naţiunei, care se trage dela mine, ci este fĕtulŭ unui capriciu momentanŭ, unui interesŭ de putere momentanŭ. Şi dacă dreptulŭ istoricŭ şi trecutulŭ gloriosŭ vorŭ denegá acestui monstru întrarea, maioritatea naţiunei va aplaudá.“

In adevĕrŭ cuvintele lui Apponyi au fostŭ aplaudate în modŭ demonstrativŭ, dar deocamdată numai de minoritatea oposiţională a camerei, şi de tribune, şi în curêndŭ se va vedé dacă nu cumva tocmai acéstă minoritate represintă opiniunea maiorităţii poporului maghiarŭ.

Apponyi cu oposiţiunea combatŭ principiulŭ numirei. Ei nu voiescŭ ca guvernului sĕ i se dé acéstă armă în mână, ci cerŭ ca cei 150 de magnaţĭ, carĭ după proiectulŭ d-lui Tisza sunt a se numí, sĕ fie aleşĭ din clasa de mijlocŭ séu mai bine ḑisŭ dintre nobilimea de josŭ.

Unii susţinŭ, că oposiţiunei maghiare nu i-ar fi atâtŭ pentru de a împedecá numirea, câtŭ mai multŭ spre a împedecá reforma camerei magnaţilorŭ însăşĭ. Se tractéză éraşĭ de-o luptă pentru putere. Apponyi cu ai sĕi speréză, că vorŭ afla aliaţĭ puternicĭ în şirurile magnaţilorŭ şi că astfelŭ campania guvernului, cu totŭ ajutorulŭ ce'lŭ aşteptă dela baronulŭ Sennyey, se va finí c'unŭ desastru pentru d-lŭ Tisza.

Nu se póte negá că, deşi maioritatea camerei este aḑĭ încă gata de a urmá poruncilorŭ sale, ministrulŭ-preşedinte Tisza se află într'o situaţiune fórte dificilă şi periculósă. Ovaţiunile demonstrative, ce i s'au făcutŭ din partea tuturorŭ partidelorŭ oposiţiunale din cameră contelui Apponyi şi tăcerea cu care au fostŭ ele primite de cătră mamelucii din ceata guvernamentală sunt fără îndoiélă unŭ rĕu presemnŭ pentru d-lŭ Tisza şi décă este adevĕratŭ că acesta s'a decisŭ ca sĕ facă din primirea proiectului de reformă cestiune de cabinetŭ, atuncĭ ni se pare, că cabinetulŭ actualŭ se află în ajunulŭ unei crise, în urma căreia lesne póte sĕ-şĭ frângă şi gâtulŭ.

Se asigură, că în cercurile magnaţilorŭ domnesce mare iritaţiune în contra proiectului de reformă alŭ guvernului şi că coaliţiunea, care a făcutŭ sĕ cádă legea pentru căsătoriile mixte éraşĭ va păşí pe scenă.

Este naturalŭ, că de-o parte aristocraţia mai puţinŭ avută, care din causa censului celui mare îşĭ pierde dreptulŭ de representare în camera magnaţilorŭ, ér de altă părte aristocraţii austriacĭ, carĭ vorŭ pierde indigenatulŭ lorŭ în urma reformei, vorŭ votá cu toţii în contra proiectului de reformă. Dar nicĭ magnaţii cei avuţĭ nu vorŭ votá pentru elŭ, căcĭ ĭlŭ consideră ca unŭ felŭ de pedépsă pentru purtarea lorŭ faţă cu legea căsătoriilorŭ mixte.

In asemenĭ împrejurărĭ d-lŭ Tisza anevoie va mai puté suportá unŭ alŭ doilea desastru pe cale ordinară fără de a se sgudui posiţiunea lui. Şi de aceea credemŭ că acum se află înaintea alternativei, ca orĭ sĕ reiésă victoriosŭ din campania reformei, ori sĕ se retragă de bună voiă puindŭ cestiunea de cabinetŭ, căcĭ la din contra va fi mai târḑiu *silitŭ* a se retrage.

Unŭ guvernŭ, care în douĕ cestiunĭ capitale principiale nu póte reeşí cu proiectele sale, trebue sĕ-şĭ pérdă în cele din urmă tótă véḑa şi tótă popularitatea şi, décă nu se va retrage de bună voiă, va cădé cu ruşine.

——o——

CRONICA POLITICĂ.

Din incidentulŭ împlinirei anului alŭ şéselea, decând comitele Taaffe a fostŭ chematŭ sĕ ia guvernulŭ în mână, foile Cehilorŭ bĕtrênĭ facŭ unŭ conspectŭ asupra succeselorŭ politice ale comitelui Taaffe. »Politik« găsesce că cei şése anĭ ai guvernului Taaffe au produsŭ fórte multŭ. Resolvarea cestiunei limbilorŭ în Boemia, deşĭ nu s'a terminatŭ tocmai după dorinţele Cehilorŭ, totuşĭ se află într'unŭ stadiu de progresŭ. »Politik« 'şĭ esprimă speranţa, că comitele Taaffe va isbuti sĕ restabilésca unirea în partida dréptă, căcĭ numai cu o maioritate parlamentară autonomistă se potŭ obţiné şi mai departe succese. Şi „Pokrok“ speră, că comitele Taaffe se va bucura încă ca ministru de numĕróse succese. Dacă până acuma n'a ajunsŭ mai departe, causa e că guvernulŭ sĕu n'a trasŭ tóte consecinţele programului ce şi l'a stabilitŭ. In discursulŭ tronului din 1879 s'a semnalatŭ ca ţintă a nisuinţei guvernului împăcarea naţionalităţilorŭ. Pretenţiunile naţionale ce se baséză pe articululŭ 19, trebuescŭ împlinite, mai cu sémă trebue sĕ le împlinéscă guvernulŭ, care şi-a pusŭ acéstă ca ţintă. Şi nicĭ îndoială nu rĕmâne, că comitele Taaffe va resolva deplinŭ cestiunea naţionalităţilorŭ în favórea acestora. Ce contrastŭ între guvernulŭ austriacŭ şi între celŭ unguresců, care tocmai contrarulŭ urmăresce.

*

Francezii parŭ a nu fi mulţumiţĭ cu învingerea dela Lang-Son. După informaţiunile private ale ḑiarului »France,« ocuparea Lang-Sonului este numai prima parte a planului, ce s'a croitŭ, pentru a sili pe Chinezi sĕ priméscă condiţiile de pace puse de Franţa. După ce generalulŭ Brière de l'Isle a ocupatŭ Lang-Sonulŭ, şi-şĭ va fi concentratŭ acolo trupele sale, dându-le câtă-va vreme de odichnă, îşĭ va continua drumulŭ spre Nordŭ, va trece graniţele chineze din apropierea Lang-Sonului, înaintândŭ pe şoseaua mandarinilorŭ până la Cantru. In aceeaşĭ vreme o parte a escadrei va face de-alungulŭ ţĕrmilorŭ unŭ drumŭ paralelŭ cu alŭ trupelorŭ de pe continentŭ, sprijinindŭ astfelŭ cu putere mişcarea. Este invederatŭ, că China nu se va mai învoi, sĕ se tracteze în Lang-Soni cum s'a întêmplatŭ în Bac-Ninh séu Tan-Tscheu. Presenţa trupelorŭ franceze în provinciile sudice ale Chinei ar puté provoca o rĕscólă a poporului chinezŭ împotriva guvernorilorŭ din Mandschu carĭ acolo suntŭ tare urîţĭ.

*

»Times« află, că cabinetulŭ Britaniei a respinsŭ propunerile Rusiei aduse de comisarulŭ rusescŭ Lessar, carĭ cerŭ învoirea Angliei la ocuparea din partea Rusiei a ţinutului dela nordulŭ Paropanisului şi a văii Cush. Tratările nu s'au ruptŭ, căcĭ Lessar aşteptă nouĕ instrucţiunĭ.

——o——

Bismarck în contra cărturarilorŭ liberali.

Economia politică (séu »naţională«) a jucatŭ în tóte timpurile rolŭ fórte mare în politica statelorŭ, dară nicĭ odată n'a avutŭ economia politică o influinţă asupra politicii statelorŭ, ca în ḑilele nóstre, şi acesta este fórte uşorŭ de esplicatŭ şi de înţelesŭ, pentru că nicĭ într'unŭ timpŭ n'a fostŭ sciinţa economii politice atâta de desvoltată ca în ḑilele nóstre. Astăḑĭ bărbaţii cei marĭ de statŭ caută sĕ aplice principiile economiei politice spre a combate calamităţile economice şi sociale ce bântue statele, în fruntea cărora se află ei. Astfeliu vedemŭ că principele Bismarck caută sĕ ia tóte precauţiunile spre a feri Germania de desastre economice. De aceea se frământă necontenitŭ şi cu cestiunea vamală a cerealelorŭ. In acelaşĭ timpŭ vedemŭ şi pe Francia republicană, că voiesce sĕ ia şi mĕsurĭ profilactice prin vama cerealelorŭ, spre a puté scutí pe plugarii cei micĭ francesĭ în contra înundaţiunii ce-o facŭ grânele americane şi australice. Intre vederile din Francia şi între cele din Germania este însă o mare deosebire. Cestiunea vamală în Francia este numai cestiune vamală, adecă obiectulŭ intereselorŭ economice ale consumenţilorŭ şi ale producenţilorŭ, carĭ astăḑĭ se combatŭ, şi nu atinge întru nimica sistema politică. Cu totulŭ altmintrelea stă lucrulŭ în Berlinŭ. Acolo vama cerealelorŭ este o zală din lanţulŭ de mĕsurĭ, care tindŭ de a reformá viaţa politică şi economică a naţiunii germane, acolo este discusiunea cestiunii vamale unŭ prilegiu bunŭ pentru cancelarulŭ germanŭ, spre a atacá din nou cu vehemenţă liberalismulŭ, orăşănismulŭ, sciinţa dătătóre de tonŭ şi presa, care în ḑilele nóstre are o mare influinţă şi asupra maselorŭ poporului.

Discursurile lui Bismarck — scrie »Neue Freie Presse« — astăḑĭ sunt ceaslovulŭ pentru toţĭ bărbaţii de statŭ, de aceea şi discursulŭ sĕu mai nou are o importanţă deosebită. Discursulŭ cancelarului germanŭ scóte la ivélă nisce păreri, carĭ ne facŭ sĕ cunóscemŭ urîciunea deplină a idolilorŭ doctrinii celei nouĕ economice; îndată se vede că ei sunt idolii cei vechĭ la carĭ se închinau strămoşii Germanilorŭ, căcĭ aceste nouĕ adevĕrurĭ sunt rătăcirĭ séu pĕcate vechĭ.

Darŭ mai însemnatŭ este, că Bismarck arată ce însemnătate mare are agricultura pentru statŭ, din causă că ea aste basa statului şi sguduindu-se sĕ sgudue în acelaşĭ momentŭ şi statulŭ. Este fórte interesantŭ a vedé pe cancelarulŭ Bismarck cum vine şi acusă statulŭ Prusiei, că acesta de treiḑecĭ de anĭ i-a impusŭ economiei agricole numai sarcinĭ, a tractat'o într'unŭ modŭ maşterŭ, ba la impunerea contribuţiunii a purcesŭ într'unŭ modŭ nedreptŭ. Mai multŭ te prinde mirarea când citescĭ, cum anunţă bărbatulŭ politicŭ, că plugariulŭ, care »de treiḑecĭ de anĭ a fostŭ năcovală«, se va deştepta acuma, spre a-şĭ observa singurŭ interesele sale, spre a se »emancipa de cărturarii carĭ'lŭ scotŭ din minţĭ« şi »îlŭ esploatéză«, că plugarulŭ va veni la cunoscinţă, că elŭ are maioritatea şi că va şi pune mâna pe ea; cu acéstă ocasiune şi pe ţĕranŭ l'a asiguratŭ Bismarck, că elŭ e mai înţeleptŭ, decâtŭ le place liberalilorŭ. Aceste propagaţiunĭ nu vreau sĕ ḑică mai multŭ nicĭ mai puţinŭ, decâtŭ că Bismarck voesce sĕ rĕspândescă în poporulŭ agricolŭ idea, că elŭ este în maioritate, şi este totdeodată destulŭ de cu minte încâtŭ sĕ pótă ocupa în parlamentŭ scaunele acelora, carĭ-lŭ »esploatéză.« Bismarck nu s'a mulţămitŭ sĕ mărescă vămile faţă cu ţĕrile străine, sĕ apere proprietarii marĭ, sĕ le asigure vinderea productelorŭ lorŭ, sĕ creeze câteva milióne fiscului, ba elŭ s'a folositŭ de acéstă ocasiune spre a face o demonstraţiune agrară, ba chiar spre a îmbărbătá acéstă mişcare şi de a scóte noi luptătorĭ în contra liberalilorŭ actualĭ, pe carĭ Bismarck nu-i póte suferi, pentru că aceştĭ ómenĭ ca şi la noi în Ungaria sub firma liberalismului comitŭ pĕcatele cele mai mărşave speculative egoistice în contra ţĕranilorŭ creduli. Elŭ declară şi Germania ca statŭ agrarŭ şi cerŭ pentru Germania unŭ parlamentŭ agricolŭ. Principele Bismarck n'are de felŭ gustŭ rĕu pentru că elŭ scie, că cu unŭ parlamentŭ ţĕrănescŭ ar puté domni mai uşorŭ şi mai bine póte, decâtŭ cu deputaţii actualĭ sumeţĭ şi încăpăţinaţĭ, adunaţĭ de prin tóte oraşele, despre carĭ ḑise că nicĭ idee n'au de recerinţele şi trebuinţele ţĕranului.

Se vede din tóte, adauge »N. fr. Presse,« că cancelarulŭ germanŭ este hotărîtŭ de a deposedá politicesce burgesimea politică literală; astăḑĭ elŭ se folosesce de lucrătorŭ, mâne de ţĕranŭ, numai spre a combate libera-

lismulŭ, alŭ cărui inimicŭ de mórte a mărturisitŭ că este. De aceea, spre a discreditá pe liberalĭ înaintea Tronului, i-a numitŭ »republicanĭ« şi acum voiesce sĕ-i nimicéscă şi înaintea ţĕranului.

Judecata pessimistă a lui Bismarck asupra statului se mai află numai la socialĭ democraţĭ. Cancelarulŭ în activitatea sa pripită nu ţine contŭ de aceea, că pe partea lui nu e continuitate istorică, pre când pe partea liberalilorŭ este o legătură cu eroii spirituali ai naţiunei, în Prusia în specialŭ se veneréză ca propărinţĭ ai liberalismului Lessing şi Kant, Fridericŭ celŭ Mare, Stein şi alţĭ escelenţĭ patrioţĭ. Dar cancelarulŭ germanŭ întru atâta este socialistŭ de statŭ, încâtŭ la tótă ocasiunea vorbesce limbagiulŭ socialiştilorŭ despre »esploatarea« unei clase prin ceealaltă şi ca unŭ profetŭ socialisticŭ disólvă unitatea societăţii politice în cugetările şi în discursurile sale. Nu este acésta o »reacţiune« în contra trecutului?

»Reacţiune, ḑise Bismarck, este numai o ideiă fixă a celorŭ ce credŭ a fi mereu persecutaţĭ, fără temeiu realŭ«. — Aşadér, esclamă »N. fr. Presse,« milióne peste milióne suferŭ de idea fixă a reacţi nii. Atuncĭ e o nerocire de-a avé atâţĭ soţĭ în nenorocire. Dar trebue sĕ cercetămŭ diagnosa psihiatrică a cancelarului. Luptele între clase, turburările între naţionalităţĭ, curentele antisemite, rĕsbóiele vamale, restrîngerea libertăţii comerciului, renascerea ţehurilorŭ, dovada de cualificare la meserii, despreţuirea liberalismului ş. a., tóte aceste nu suntŭ o reacţiune în contra trecutului, numai fantasmagorii? N'a fostŭ fantasmogorii când în urma mişcărilorŭ dela 1848 temniţele în Germania şi în Franţa au fostŭ împlute cu patrioţĭ liberalĭ. Incheiândŭ »N. fr. Presse« ḑice că poporulŭ nicĭodată n'a avutŭ lipsă mai urgentă de idei liberale ca acuma când celŭ ce dă tonulŭ în concertulŭ guvernelorŭ, creatorulŭ unităţii germane, combate cu atâta vehemenţă liberalismulŭ, care este o însuşire originară a fiinţei germane.

DIN SUDANŬ.

Scirea dată de curierulŭ sudanezŭ, că Gordon n'ar fi mortŭ, face ca o parte din pressa englesă sĕ ţină morţişŭ la aceea că mórtea lui Gordon ar fi o invenţiune a Mahdiului, care ar avé de scopŭ sĕ opréscă pe Englesĭ în marşulŭ lorŭ către Chartum. Pressa streină însĕ crede că mórtea lui Gordon e adevĕrată. Ce privesce dispariţiunea consulului onorarŭ austro-ungarŭ Hansal, până acum n'a sositŭ nicĭ o scire oficială. Incă totŭ se speră că elŭ e în viaţă, deórece era iubitŭ şi stimatŭ de indigenĭ şi sta în corespondenţă cu falsulŭ profetŭ pentru eliberarea misionarilorŭ austriacĭ, carĭ căḑuseră în mânile Mahdiului. Dar şi acéstă speranţă e fórte slabă, căcĭ fanaticii Mahdiului nu ţinŭ sémă de persóne, când e vorba de o isbêndă a lorŭ.

Despre isbânda dela insula Dulka, care a costatŭ multŭ pe Englesĭ, se comunică din Londra următórele amĕnunte:

»Duşmanulŭ se întărise în pasulŭ Şukuk numĕrândŭ 3000 de ómenĭ. Incungiurarea pasului ar fi fostŭ uşóră; cu tóte acestea generalulŭ Earle preferi sĕ isgonéscă pe duşmanŭ din poziţiunile sale asigurate, o îndrăsnélă care trebuì sĕ coste pe Englezĭ unŭ generalŭ, trei oficerĭ şi optŭ soldaţĭ. In contra legilorŭ strategice, Englesii înaintară în două despărţĕminte pe unŭ terenŭ aprópe de neumblatŭ, acoperitŭ cu bucăţĭ de stâncĭ şi strîmtorară pe duşmanŭ între ei şi rîu. Acolo se afla fortulŭ duşmanŭ, din care se întreţinŭ unŭ focŭ ucigĕtorŭ. Unŭ atacŭ cu baioneta alŭ regimentului Staffordshire, la care colonelulŭ Eyre căḑŭ mortŭ, ér colonelulŭ Colborne şi căpitanulŭ Horsebrugh fură rĕniţĭ, rĕmase fără resultatŭ. Atuncĭ se trimise înainte renumita gardă négră scoţiană, care în cântecile vesele ale cimpóielorŭ ei se suì pe stâncĭ silindŭ pe duşmanŭ sĕ fugă spre întăririle de pămîntŭ ce dominau fortulŭ. Earle tocmai lăuda pe vitejii sĕi când fù lovitŭ de mórte. Comanda supremă o luă imediatŭ generalulŭ Brackenbury, care dete ordinŭ sĕ se ia cu baioneta amintitele întăriturĭ de pămêntŭ, aşa că Arabilorŭ nu le rĕmase alta de făcutŭ, decâtŭ sĕ-şĭ caute scăparea prin înotare. Cavaleria ocupase într'aceea tabĕra duşmană ce se afla în spatele luptătorilorŭ. Numĕrulŭ morţilorŭ duşmanului se socotesce la 300.

Generalulŭ Earle s'a născutŭ în 1833, făcù espediţiunea Crimeei, a luatŭ parte la luptele dela Alma şi Inkerman. precum şi la asediarea Sevastopolei, servì apoi în Gibraltarŭ, Canada şi India, şi în espediţiunea egiptenă din 1882 păzi linia de retragere a Englesilorŭ.

SCIRILE ḐILEI.

Pe ḑiua de 22 Februariu n. este convocată, în sala »Otelului Nr. 1« din Braşovŭ, o adunare poporală maghiară în cestiunea reuniunii de maghiarisare ardelene.

Epidemia de creerĭ se întinde, măcarcă suntemŭ în mijloculŭ ernei.

—0—

Intr'unulŭ din sinódele parochiale ale bisericei Sf. Nicolae de aci s'a decisŭ ca socotelele pe anulŭ 1884 sĕ fie încheiate celŭ multŭ în luna lui Ianuariu 1885. — Care e causa că nu s'a satisfăcutŭ acestui votŭ alŭ sinodului luatŭ pe basa perscrierilorŭ bisericeştĭ.? —

—0—

Escelenţa Sa metropolitulŭ Mironŭ Romanu a plecatŭ la Pesta în afacerea fundaţiunei Gosdu.

—0—

In comitatulŭ Hunedórei se vorŭ înfiinţa mai multe scóle de statŭ. Sĕ nu uite Românii că scopulŭ acestorŭ scóle este maghiarisarea fiilorŭ noştri. Sĕ caute ca în faţa fiecărei scóle de statŭ sĕ fie o scólă românéscă, care sĕ ţină peptŭ maghiarisărei.

—0—

In şedinţa lunară, ţinută în Deva la 10 Februariu n., de comisiunea administrativă a comitatului Hunedóra, viceprefectulŭ raportă că în diferite părţĭ ale ţĕrii porcii şi vitele cornute suferŭ de bóla de unghii.

—0—

In Ianuariu au fostŭ în Braşovŭ 78 nascerĭ, 54 morţĭ, pe când în Decemvre 86 nascerĭ, 70 morţĭ.

—0—

D. P. S. Aurelianŭ, fostŭ ministru de agricultură şi de instrucţiune, a primitŭ împreună cu crucea de comandorŭ alŭ ordinului legiunii de onóre francesŭ, două scrisorĭ, una dela d. Jules Ferry, prim-ministru, şi I. Méline, ministru alŭ agriculturei. E decoratŭ pentru numerósele sale lucrărĭ asupra economiei rurale.

—0—

Din Olmütz se scrie, că episcopii bisericilorŭ rom. cat., gr. cat. şi armênă din Austro-Ungaria au promisŭ, afară de episcopulŭ Strossmayer, că vorŭ asista la 6 Aprilie în Velehrad la serbătórea milenară a lui Cirilŭ şi Metodiu.

—0—

Concertulŭ datŭ de comitele Zichy în Bucurescĭ, în folosulŭ sĕracilorŭ, a fostŭ strălucitŭ, precum spunŭ ḑiarele române.

—0—

Artista română Elena Teodorini, după cum este »Românulŭ« informatŭ, îndată ce-şĭ va termina angagiamentulŭ la Opera din Madrid, va plecá la Viena unde va da o seriă de ḑece representaţiunĭ. Dela Viena artista se va îndrepta spre Bucurescĭ; contrarŭ însĕ scirilorŭ rĕspândite, ea nu va da nicĭ o representaţiune în ţéră.

—0—

»Agenţia Havas« comunică, că în Chartum n'au fostŭ măcelăriţĭ, decâtŭ numai Grecii ocupaţĭ în arsenalŭ. Consululŭ şi mediculŭ legaţiunii au fostŭ ertaţĭ. Mahdiulŭ a datŭ ordinŭ sĕ spênḑure pe trădătorulŭ Faragh paşa.

—0—

»Agenţia Reuter« află, că guvernulŭ englesŭ a hotărîtŭ sĕ se încépă câtŭ mai curêndŭ construirea căii ferate Suachim-Berber.

Adunarea generală

a Associaţiunei pentru sprijinirea învĕţăceilorŭ şi sodalilorŭ meseriaşĭ românĭ din Braşovŭ, ţinută la 20 Ianuariu 1885.

Preşedintele, d. V. Sfetea deschide adunarea la órele $3^3/_4$ d. a. printr'o vorbire în care espune, prin cuvinte fórte potrivite împrejurărilorŭ, care este anume scopulŭ a căruia realisare o urmăresce Associaţiunea cu o neobositóre perseveranţă: »formarea clasei de meseriaşĭ intre Românĭ.« Espune mai departe causele carĭ facŭ ca acéstă Associaţiune, pre lângă tóte străduinţele conducĕtorilorŭ ei dela întemeiare până astăḑĭ, sĕ mérgă totuşĭ aşa de încetŭ înainte. Cele mai de căpetenia din aceste cause suntŭ totŭ cele cunoscute deja din anii precedenţĭ: antipatia Românilorŭ pentru meserii, sĕrăcia poporului românescŭ, care face că unŭ părinte nu este nicĭ de câtŭ în stare sĕ supórte cheltuelile, ce suntŭ neapĕratŭ de lipsă, până ce unŭ copilŭ, aşeḑatŭ la meserii, ajunge sĕ câştige elŭ însuşĭ.... Associaţiunea încă este prea slabă, pentru a puté întêmpina tóte greutăţile, ce resultă din acéstă neîmbucurătóre situaţiune; — în fine, şi acésta este póte cea mai de capetenia: puţinulŭ sprijinŭ materialŭ, ce-lŭ intêmpină atâtŭ Associaţiunea, câtŭ mai vêrtosŭ meseriaşii din partea marelui publicŭ românescŭ.... Acésta este de sigurŭ o causă netăgăduită de persistă încă antipatia poporului românescŭ contra meseriilorŭ, deórece pân'acuma are înaintea ochilorŭ sĕi numai fórte puţine casurĭ, unde sĕ fi ajunsŭ unŭ meseriaşŭ la ceva numai şi numai prin mijloculŭ meseriei sale.... Preşedintele constată, că acestŭ slabŭ sprijinŭ nu este de locŭ justificatŭ, de vreme ce suntŭ meseriaşĭ românĭ, carĭ producŭ lucrurĭ totŭ atâtŭ de bune, ca şi străinii!

Preşedintele constată mai încolo, că décă Associaţiunea, în mersulŭ ei încetŭ, nu stă tocmai pe locŭ, are de a mulţămí acésta numai unorŭ ajutóre ce vinŭ din afară.

In fine preşedintele încheiândŭ face apelŭ către adunare, sĕ chibzuéscă mĕsurĭ pentru a pune Associaţiunea în posiţiă de a merge iute înainte!

Comitetulŭ actualŭ ajunsŭ la finele mandatului sĕu, adunarea are o binevenită ocasiune a alege în noulŭ Comitetŭ forţe nouĕ şi mai viguróse, decâtŭ cele de până aci, carĭ şi-au încercatŭ până acuma destoinicia în tóte chipurile.

Mulţămindŭ adunării pentru încrederea avută în vechiulŭ Comitetŭ, declară adunarea generală de deschisă.

Acéstă vorbire adunarea generală o întêmpină cu strigărĭ de »Sĕ trăiéscă!«

Secretarulŭ Associaţiunei, d. Dr. I. Bozoceanu, cetesce raportulŭ Comitetului despre agendele anului trecutŭ, ér cassariulŭ d. Popoviciu, pe celŭ alŭ cassei. Ambele rapórte se vorŭ tipărí separatŭ, de aceea mĕ mărginescŭ a aminti din ele pe scurtŭ, anume: în decursulŭ anului 1884 s'au aşeḑatŭ la meserii 31 de copii, şi adecă la cismăriă şi cordoneriă 9; la mĕsăriă 5; la rotăriă 2; la croitoriă 2; la făurăriă 1; la lăcătăriă 1; la cojocăriă 4; la lemnăriă 2; la flanelăriă, tipografiă, lemnăriă, măcelăriă, covrigăriă şi la prăvăliă câte 1; — sodalĭ au eşitŭ în decursulŭ anului 12 învĕţăcei, meseriaşĭ s'au făcutŭ 3 sodalĭ, stipendiştĭ de ai societăţii »Transilvania« au fostŭ 12, la Crăciunŭ s'au împărţitŭ vestminte la 30 învĕţăcei. Averea Associaţiunei la finea anului 1883 a

fostŭ de	fl.	3366,07
sporulŭ din 1884	fl.	378,93
resultă cu finea anului trecutŭ	fl.	3745.—

Pentru revidarea socotelelorŭ şi pentru a-şĭ da părerea asupra unorŭ propunerĭ din raportulŭ Comitetului se alege o comisiune în persónele d-lorŭ: Petra Petrescu, G. Zănescu şi G. Moian, ér pentru a înscrie membri noi d. prof. Ioanŭ Dobreanu.

La ordinea ḑilei urméză propunerĭ de sine stătătóre.

Părintele Baiulescu luândŭ cuvêntulŭ ţine o vorbire in care face unŭ istoricŭ alŭ mersului societăţii romane din Braşovŭ, consideratŭ din punctŭ de vedere atâtŭ moralŭ câtŭ şi materialŭ preste totŭ, ajungêndŭ la neîmbucurătórea conclusiune că Românii din Braşovŭ, din tóte punctele de vedere, astăḑĭ stau mai rĕu, decum stăteau înainte de 1836—60 când áu făcutŭ minunĭ. De atuncĭ până astăḑĭ nu s'a mai făcutŭ nimicŭ, vr'o încercare de a se face ceva pentru a se repará efectele negligenţei românescĭ din trecutŭ, care a pierdutŭ cu totulŭ din vedere lipsa simţită crudŭ astăḑĭ a clasei de industriaşĭ şi de meseriaşĭ între Românĭ, pentru a cărei creerĭ s'au perdutŭ timpurĭ, cari nu se vorŭ ajunge nicĭ odată. In timpii din urmă s'a făcutŭ o prea slabă încercare în astă privinţă prin întemeiarea acestei asociaţiunĭ, care a făcutŭ ceva. Ce a făcutŭ este însĕ fórte puţinŭ. Trebue neapĕratŭ sĕ facă în viitorŭ cu multŭ mai multŭ ca sĕ pótă paralisá celŭ puţinŭ în parte influenţa străină, care ne ameninţă cu o cutro ire totală, décă nu vomŭ luá mĕsurĭ energice, ca sĕ ne apĕrămŭ în contra ei. Pentru aceea este neapĕratŭ de lipsă ca Associaţiunea nóstră sĕ fiă pusă în posiţiă sĕ-şĭ pótă îndeplini cu succesŭ chiămarea ce o are, creându-i mijlóce materiale nouĕ. Dreptŭ aceea D-sa face următórea propunere:

„Sĕ se alégă o comisiune de 5 persóne competente, carĭ sĕ studieze modalităţile, cum s'ar puté căştigá Associaţiunei nouĕ mijlóce materiale de carĭ are trebuinţă şi aflândŭ necesitate sĕ facă chiar unŭ proiectŭ pentru schimbarea actualelorŭ statute, pe care sĕ-lŭ aştérnă la proxima adunare generală.“

Acéstă propunere dă nascere la o viă discuţiune, la care iau parte dd. Iónŭ Lengĕrŭ, T. Alexi, Petra-Petrescu şi Dr. Bozoceanu, în fine se primesce alegêndu-se comisiunea în persónele dd-lorŭ: B. Baiulescu, I. Lengĕrŭ, T. Alexi, V. Sfetea şi Petra-Petrescu.

Comisiunea esmisă pentru revidarea socotelilorŭ şi a propunerilorŭ Comitetului raportéză că a cercetatŭ tóte documentele relative la cassă şi că le-a aflatŭ în bună regulă, prin urmare propune a se da cassarului absolutoriu, ceea ce se şi primesce.

Din propunerile Comitetului, carĭ s'au primitŭ şi de către adunarea generală, amintescŭ conclusiunea d'a se aduce mulţămită Representanţei dela biserica Sf-tului Nicolae din Scheiu pentru ajutorulŭ de 200 fl., asemenea societăţii »Transilvania«, cum şi S. S. P. episcopŭ Ioanŭ Popazu pentru unŭ ajutorŭ de 50 fl. şi d-lui prof. Ioanŭ Tipeiu din Focşanĭ, pentru o colectă, ce a făcutŭ în numele societăţii.

D-lŭ Teochar Alexi propune a se tipări atâtŭ raportulŭ Comitetului câtŭ şi alŭ cassei spre a se puté comunicá la unŭ publicŭ câtŭ mai mare. D-sa se ofere a le tipărí gratisŭ. Adunarea primesce cu mulţumită astă propunere, asemenea întêmpină cu urărĭ de »sĕ trăéscă« impărtăşirea D-lui prof. Dobrénu, că d-lŭ T. Alexi s'a înscrisŭ de membru fundatorŭ alŭ Associaţiunei (cu tacsă de fl. 20.)

Şedinţa se suspende pe 10 minute; după redeschidere d-lŭ I. Lengĕrŭ propune şi adunarea primesce de membri în noulŭ Comitetŭ pe d-nii Bartolomeiu Baiulescu,

V. Sfetea, Teochar Alexi, Dr. Ioanŭ Bozoceanu, Andrei Voina sen., Ioanŭ Stinghe, Vasile Popoviciu, Vasile Antoniu, Ioanŭ Bredeanŭ, Ilie Ardelénŭ, Nic. Stinghe, D. Hallerŭ și Petra-Petrescu.

Acestŭ comitetŭ se constitue în fața adunării alegêndŭ de președinte pe d-lŭ B. Baiulescu, v.-preș. V. Sfetea, cassarŭ V. Popoviciu, controlorŭ Petra-Petrescu și secretarŭ Dr. I. Bozoceanu.

Se pune apoi la ordine alegerea unei comisiunĭ, care sĕ revideze conturile casei cu finea a. c. și sĕ raporteze în astă privință adunării generale viitóre. Membrii în Comisiune se alegŭ d-nii: I. Lengĕrŭ, Petra-Petrescu și G. Moianŭ, carĭ se însărcinéză și cu verificarea acestui protocolŭ.

După statorirea bugetului pe a. c. d. I. Lengĕrŭ, cu cuvinte fórte măgulitóre, mulțumesce fostului președinte, d-lŭ părinte V. Sfetea, pentru tactulŭ cu care a condusŭ acéstă adunare și pentru zelulŭ cu care a condusŭ afacerile Associațiunei în decursu'ŭ anului espiratŭ.

Ședința se închide la órele 8 séra.

Décă ne cugetămŭ la folósele, ce le-a adusŭ și póte sĕ le aducă acéstă reuniune, nu putemŭ decâtŭ sĕ dorimŭ ca ea sĕ fiă îmbrățișată cu tóte puterile. Ne totŭ plângemŭ, și pe dreptŭ, că ne lipsesce clasa de mijlocŭ. Dar cine e de vină că n'o avemŭ? Noi. Sĕ voimŭ numai seriosŭ și nu ne va lipsi. Bărbațilorŭ, carĭ stau în fruntea Reuniunei, le dorimŭ perseveranță și succesŭ bunŭ.

Pănă unde merge șovinismulŭ unguresců.

Valea Urișiului infer. 15 Faurŭ 1885.

Domnule Redactorŭ! Câtŭ de dreptĭ și de amabilĭ suntŭ Maghiarii față cu elementulŭ românescŭ, ne dovedescŭ foile turbate din Clușiu și tóte mĕsurile draconice, cu carĭ oficialii și inteligința maghiară, pretinsă cultă, se încércă a ne îndopa cu limba și cultura lorŭ »ângerésců.« Nu putemŭ avea o unică convenire séu o atacere cu inteligința maghiară, din care sĕ nu le putemŭ vedé aurulŭ în tótă originalitatea sa. Ca sĕ tacŭ nenumĕratele semne de cultură înaltă, vĕ voi descrie cu cea mai mare acuratețĕ o întêmplare ce cu totŭ dreptulŭ merită a se da publicitățiĭ.

In 12 l. c. avêndŭ unele afacerĭ la Reghinulŭ săsescŭ, m'amŭ dusŭ și la poștă, ca sĕ espedezŭ o scrisóre cu rembursă. Deșĭ de acasă mĭ-amŭ propusŭ sĕ nu uitŭ a cere unŭ »után vétel,« totușĭ pĕtrunsŭ de dulcéța limbei culte amŭ uitatŭ ca pământulŭ sĕ cerŭ pe »után vétel-ulŭ« și așa cugetândŭ că amŭ de lucru cu ómenĭ adevĕrațĭ culțĭ, mĕ apropiu de conducĕtorul oficiului postalŭ din Reghinŭ și dau sĕ'i spunŭ ca ce voiescŭ. Intr'aceea vĕdêndu mĕ că sunt omŭ cu carte și amŭ cutezatŭ a mĕ adresá cătră dênsulŭ românesce cu »Domnule« și nu cu »Méltoságos,« 'mĭ aruncă o căutătură cu disprețŭ și 'mĭ replică: »Nem ertek franczíát« Cu acestea se depărtă la altă masă fără a'mĭ face destulŭ dorinței. Mai stau câteva secunde, și mĕ adresezŭ din nou cătră altŭ oficialŭ ce-lŭ vedemŭ că scrie recepise, primesce banĭ și edă pachete la ómenĭ. Și cătră acesta mĕ adresai totŭ românesce cu »Domnule« Acesta după ce mĕ culege odată cu ochii din creștetŭ până în tălpĭ, vĕdêndu-mĕ că amŭ barbă și totușĭ vorbescŭ românesce, mĭ rĕspunde: »Nem értek oláhul.« Astfelŭ amŭ eșitŭ dela postă cu 2 frase: „Nem értek franczíát« și »Nem értek oláhul« în locŭ de rembursă românéscă.

Revoltatŭ în inimă de o astfelŭ de „delicateță« ungurésců, amŭ meditatŭ ḑiua și nóptea asupra situațiunei critice în care ne aflămŭ aḑĭ cu frații de odinióră dela Aschileu, mi-amŭ pusŭ singurŭ întrebările: óre când cultura lorŭ va fi o realitate, ér nu o spoială, care 'i face durĭ și respingĕtorĭ? Unde le este mintea și cum potŭ ajunge la ideа fixă de a maghiarisă unŭ poporŭ atâtŭ de numerosŭ și consciu de sine, despre care ei bine sciu séu ar trebui sĕ scie, că dacă nu și-a lăsatŭ poporul românescŭ limba și datinile străbune nicĭ în timpurile emigrării popórelor barbare nicĭ în timpul de tristă aducere aminte a cruntei iobăgii, cu atâtŭ mai puținŭ aḑĭ în seculŭ luminilorŭ și alŭ culturei se póte face acéata, astăḑĭ când și celŭ din urmă băiatŭ de românŭ scie, că e odrasla unui vitézŭ poporŭ? Óre unŭ poporŭ ca celŭ românŭ póte se devină prada ambițiunei acelui poporŭ, care dela noi a primitŭ creștinismulŭ și cu elŭ primele raḑe de cultură și umanitate? De sigurŭ nu! Acésta este firma nóstră convingere, carea la nicĭ unŭ casŭ nu póte să ne înșele.

Dér sĕ revinŭ la împrejurarea ce m'a făcutŭ sĕ seriu aceste șire. Sĕ'șĭ închipuiască orĭ și cine, că dacă numai unŭ oficialŭ de postă așa s'a purtatŭ cu mine ca preotŭ, atuncĭ ce primire și ce tractare potŭ sĕ întêmpine alțĭ individĭ din clasa poporului de rêndŭ pe la oficialii dela judecătorii? Alégă numai bunulŭ Dumneḑeu!

Astăḑĭ bietulŭ poporŭ, care nu pricepe limba statului, îndeșertŭ va alerga sĕ'șĭ plângă năcazurile, fără de unŭ interprete séu fără a plăti cuiva sĕ i le scrie unguresce. Și de unde pĕcatele mai potŭ plăti interpețĭ orĭ istanțĭ unguresci, când este adusŭ la sapă de lemnŭ prin restrângerea nenumĕratelorŭ dreptur̆ d. e. păduritulŭ, crîșmăritulŭ etc., storsŭ de esecutorii de dare și de cămătarii jidanĭ, așa că abia i mai rĕmâne puținŭ mălaiu de a trăi dintr'o ḑi într'alta.

Multe arŭ fi, Domnule Redactorŭ, lamentările de soiulŭ acesta, despre care Augustulŭ nostru Suveranŭ, după cum fórte bine ḑicețĭ în numerii primĭ ai »Gazetei«, nu scie nimicŭ. Dar împrejurările nefavorabile și nenumĕratele lipse, ce ducemŭ cu deosebire inteligența clericală, nu ne lasă a ne face datorința cum ar trebui, măcar că cuțitulŭ a ajunsŭ la osŭ.

Unŭ altŭ motivŭ ce m'a îndemnatŭ sĕ scriu aceste șire este afară de celŭ descrisŭ mai susŭ și calumnia ce elementulŭ maghiarŭ ni'lŭ atribue de: »paraszt oláh papok,« ca sĕ vaḑă dusmanii noștri că și preoții românesci sciu carte și istoriă mai bine ca ei, și că prin urmare sunt conscii de chiămarea lorŭ, căcĭ nu vestmintele nicĭ luxulŭ facŭ pe omŭ sĕ fie »omŭ,« ci adevĕrata cunoscință a istoriei și cultura inimei. Cu acestea mângăindu-mĕ cu cuvintele latinului: »Dabit deus his quoque finem,« rĕmânŭ stimatorŭ.

Unŭ preotŭ din tractulŭ Reghinului.

Balulŭ Românŭ din Viena.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.«)

Viena, 17 Febr. 1885.

Carnavalulŭ cu numerósele petrecerĭ ce erau anunțate pentru aprópe mai fiecare séră era pe aci ca sĕ-șĭ iee adio pentru ăstŭ anŭ, când étă se ivesce timpulŭ pentru care se destinase ținerea balului românŭ.

Intre nenumĕratele balurĭ care se dau în Viena, acesta se numĕră între cele mai de frunte balurĭ de elită. Buna reputațiune se potențéză din anŭ în anŭ, așa încâtŭ astăḑĭ balulŭ românŭ a devenitŭ ceva cunoscutŭ publicului vienezŭ.

Trebue sĕ notămŭ dela începutŭ că e unŭ lucru fórte costisitorŭ a luá inițiativa pentru unŭ astfelŭ de balŭ în mijloculŭ unorŭ elemente atâtŭ de varii și străine, cu atâtŭ mai greu este însĕ a te sili sĕ ținĭ concurență cu alte balurĭ a cărorŭ întreprinḑĕtorĭ se află la ei acasă.

Onóre acelorŭ domnĭ cari și în chipulŭ acesta sĕ nĕsuescŭ sĕ ridice prestigiulŭ națiunei romane, onóre d-lui Dr. Sterie N. Ciurcu, sacrificielorŭ căruia sĕ datoresce și rĕușita splendidă din ăstŭ anŭ. Când unŭ astfelŭ de balŭ în unŭ centru ca Viena are unŭ așa succesŭ splendidŭ moralŭ, credŭ că are causă a se bucura orĭ și care suflare românéscă fiindŭ șĭ acésta unŭ faptŭ dintre cele mai însemnate, carĭ contribue la ridicarea nimbului națiunei române.

Tóte rapórtele ce ni le aducŭ foile din locŭ suntŭ dintre cele mai măgulitóre atâtŭ pentru comitetulŭ balului ca atare, câtŭ putemŭ ḑice și pentru națiunea întrégă.

Nimicŭ n'a lăsatŭ de doritŭ. Decorațiunea internă era admirabilă așa încâtŭ te transpunea cu cugetulŭ pe altă lume, făcêndu-te sĕ cugetĭ la marile progrese ce le-a făcutŭ omenimea și în privința acésta.

Lojile din sala de »Musikverein« erau pline cu palmete cycade și alte plante aranjate după unŭ gustŭ ales, totŭ asemenea covórele persiane care storceau admirațiunea celorŭ presențĭ.

In fruntea sălei era loculŭ destinatŭ pentru patronesele balului încunjuratŭ jurŭ împrejurŭ de verdéță.

A fostŭ de față unŭ publicŭ fórte alesŭ. Pentru acéstă ocasiune s'au compusŭ trei dedicațiunĭ: „Hora veseliei« dedicată Alteței Sale Imperiale archiducelui Rainer, protectorulŭ balului, de Constantin cavaler de Buchental; »Visurĭ;« valsŭ dedicatŭ dómnelorŭ patronese de membrulŭ comit. Teodor caval. de Flondor, și în fine Polca française „Stelldichein« dedicată comitetului balului de Ed. Strauss.

Danțulŭ l'a începutŭ domnulŭ președinte alŭ comitetului Dr. Sterie Ciurcu cu domnișóra Hardtmuth; elŭ a duratŭ până aprópe de 5 óre. Au fostŭ de față dómnele patronese Maria Dumba, dómna de Opolzer, dómna de Hardtmuth, dómna principesă Montenuovo etc. Dintre onorațiorĭ amintimŭ: prințulŭ Ghica, prințulŭ Schwarzenberg, prințulŭ Starhenberg, Rosetti Solescu, deputații: Dr. Tomasciuc, Dr. caval. de Zotta, cav. de Grigorcea, Dr. Mitrofanovici, Nicolau Dumba, protopresbiterulŭ Sava Popovicĭ, consilierulŭ Bracheli, profesorŭ Nicolau Teclu etc.

După meḑulŭ nopții apărŭ în sală protectorulŭ balului Alteța S'a imperială Archiducele *Rainer* însoțitŭ de generalulŭ de Vaux. Alteța Sa fù întêmpinatŭ de președintele comitetului dimpreună cu dómna patronesă Dumba, pre carea luându-o la brațŭ, fù condusŭ până la loculŭ destinatŭ pentru patronese.

Inaltulŭ óspe, în timpulŭ de o óră câtŭ petrecŭ în sală, privi cu multă atențiune la figurile din »cotillon«, care s'a danțatŭ cu cea mai mare precisiune. Totodată conversă cu dómnele patronese a balului precum și cu alte dignitățĭ. La depărtare, după ce schimbă câteva cuvinte cu unŭ ofițerŭ din România, precum și cu unŭ ofițerŭ românŭ austriacŭ, fù însoțitŭ de sunetele musice carea tocmai intonă Imnulŭ imperialŭ »Dómne ține și protege« precum și de comitetulŭ balului în frunte cu președintele sĕu.

Altfelŭ s'a petrecutŭ acestŭ balŭ care a avutŭ caracterŭ naționalŭ românescŭ în Viena la Inițiativa unorŭ tinerĭ, carĭ și-au câștigatŭ unŭ titlu de recunoscință la noi toțĭ. Totŭ ceea ce dorimŭ este ca cu toții sĕ lucrămŭ acolo unde putemŭ pentru buna reputațiune a neamului românŭ. **S.**

DIVERSE.

Inima cochetei. — Actrița francesă Sofia Arnould ḑicea odinióră: »Inima unei cochete séměnă unei cărțĭ genealogice; fiecare adoratorŭ primesce o fóiă din ea și sĕrmanului bărbatŭ adeseorĭ nu'i rĕmâne nimicŭ, decâtŭ — scórțele góle.«

***

Turnulŭ lui Babel. — Se scrie din Paris cu data 30 Ianuariu: Parisulŭ e orașulŭ întreprinderilorŭ marĭ. Indrăsnețulŭ proiectŭ alŭ architectului Bourdais de a se construí unŭ turnŭ înaltŭ de 300 de metri pentru esposițiunea din 1889, deși la începutŭ a fostŭ primitŭ cu rĕcélă, are acum toțĭ sorții de a fi realisatŭ. Bourdais a ținutŭ o conferință, în care sciŭ sĕ espună esecutarea proiectului sĕu într'unu modŭ atâtŭ de convingĕtorŭ, încâtŭ a atrasŭ în partea sa pe cei mai scepticĭ. După calcululŭ sĕu, turnulŭ dacă s'ar construí din granitŭ ar costa peste 3 milióne, ér din ferŭ aprópe 15 milióne francĭ. Bourdais ar fi pentru construirea lui din granitŭ, fiindcă s'ar cruța 12 milióne. Pe vêrfulŭ turnului sĕ se așeḑe, pe o suprafață de 17 metri pătrațĭ unŭ aparatŭ de iluminatŭ cu o putere luminătóre de 2 milióne flăcărĭ Carcel, și cu ajutorulŭ lui sĕ se ilumineze totŭ Parisulŭ, pădurea Boulogne, Neuilly și Levallois. Loculŭ celŭ mai potrivitŭ pentru construirea turnului ar fi după Bourdais esplanada loculŭ deschisŭ invaliḑilorŭ. Comisiunea esposițiunei va hotărî în curêndŭ asupra primirei proiectului.

***

Unŭ ministru alŭ Mahdiului. — „Figaro« spune că ministrulŭ de rĕsboiu alŭ Mahdiului este unŭ francezŭ cu numele Veret, pe care îlŭ cunoscŭ Germanii, deórece elŭ a fostŭ care în Septemvre 1870 a aruncantŭ în aerŭ cetatea Laon spre a nu o da dușmanului întrégă. Când după câteva lunĭ a isbucnitŭ Comuna, Thiers i-a ordonatŭ sĕ ia tunurile din Montmartre și elŭ s'a încercatŭ sĕ facă acésta, dar n'a isbutitŭ în acéstă întreprindere grea, căcĭ soldații nu l'au urmatŭ. După rĕsboiu Veret a devenitŭ omŭ de afacerĭ și cămătarŭ, ducêndŭ lucrurile așa departe, încâtŭ a fostŭ condamnatŭ și în fine expulsŭ din legiunea de onóre. Acésta l'a mâhnitŭ așa de multŭ, încâtŭ a părăsitŭ patria și și-a căutatŭ noroculŭ în Egiptŭ; de aci s'a dusŭ în Sudanŭ și a ajutatŭ pe Mahdiu sĕ'șĭ organiseze trupele după modelulŭ europênŭ. In cabinetulŭ curiosŭ, în care elŭ are funcțiunile unui ministru de rĕsboiu, se află și Olivier Pain, adversarulŭ sĕu în lupta baricadelorŭ din Maiu 1871. »Figaro« adaugă că Englesii din Paris, carĭ cunoscŭ inbirea de argintŭ a lui Veret, au de gând sĕ'lŭ mituiéscă, dându'i o sumă mare de banĭ.

***

Interḑicerea căsătoriei. — Directorii caselorŭ celorŭ marĭ de bancă din Londra au luatŭ o ciudată și gravă otărîre: aceea de a da afară din posturile lorŭ pe toțĭ funcționarii, carĭ s'ar căsători mai'nainte d'a avea 4000 francĭ léfă pe anŭ.

***

LOGODNA. — D. Dr. Iacobŭ Maiorŭ, medicŭ orășenescŭ în Lugoșŭ, 'și-a încredințatŭ de viitóre soțiă pe d-șóra Silvia Bogdanŭ, fiica parochului gr. or. din Banat-Comloșiu.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz Trans.«)

Paris, 19 Februariu. — Amiralulŭ Courbet telegrafézā din Șeipo, că două corăbii de rĕsboiu chineze cu 33 de tunurĭ și 750 de ómenĭ au fostŭ sparte în fundŭ de torpile.

Londra, 19 Februariu. — Starea sănătății reginei s'a amelioratŭ.

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.

Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurelŭ Mureșianu**

Cursulŭ la bursa de Viena
din 18 Februarie st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4% . . .	98 55	Bonurĭ croato-slavone . .	102.—
Rentă de hârtiă 5% . .	93 95	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	—.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	147.—	Imprumutulŭ cu premiu ung.	118.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	99.—	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului .	118.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	121.75	Renta de hărtiă austriacă	83.50
		Renta de arg. austr. . .	84.—
		Renta de aurŭ austr. . .	106.85
		Losurile din 1860 . . .	137 75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	108.25	Acțiunile băncei austro-ungare	868 —
Bonurĭ rurale ungare . .	102.50	Act. băncei de creditŭ ung.	315 50
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C2.50	Act. băncei de creditŭ austr.	304.70
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	102.—	Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.81
		Napoleon-d'orĭ	9.81 1/2
Bonurĭ cu cl. de sortare	102.—	Mărcĭ 100 împ. germ. . .	60.55
Bonurĭ rurale transilvane	102.20	Londra 10 Livres sterlinge	124.25

Bursa de Bucuresci.
Cota oficială dela 5 Februariu st. v. 1884.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%). . . .	—	—
Renta rom. amort. (5%) . .	93 1/2	—
» convert. (6%) . .	88 1/8	—
Împr. oraș. Buc. (20 fr.) . .	32	—
Credit fonc. rural (7%) . .	98 1/2	—
» „ „ (5%) . .	85 1/2	—
» » urban (7%) . .	96	—
» » » (6%) . .	89 1/2	—
» » » (5%) . .	83 1/4	—
Banca națională a României	—	—
Ac. de asig. Dacia-Rom. . .	—	—
« » » Națională . .	—	—
Aurŭ	12 1/4 %	—
Bancnote austriace contra aurŭ	—	—

Cursulu pieței Brașovŭ
din 19 Februarie st. n. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.75	Vênd.	8.78
Argint românesc	»	8 60	»	8.64
Napoleon-d'orĭ	»	9.78	»	9.80
Lire turcescĭ	»	10.98	»	11.—
Imperialĭ	»	9.98	»	10.—
Galbenĭ	»	5.70	»	5.76
Scrisurile fonc. »Albina« . .	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	129.—	„	130.—
Discontulŭ »		7—10 % pe anŭ.		

Mersulŭ trenurilorŭ
pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a călei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Bucurescĭ	7.15	—	—	—
Predealŭ	1.09	—	—	9.50
Timișŭ	1.33	—	—	10.15
Brașovŭ (	2.06	—	—	10.50
(	2.16	6.30	5.45	
Feldióra	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7.07	
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	
Homorodŭ	3.51	8.53	8.51	
Hașfaleu	4.51	10.18	10.52	
Sighișóra	5.11	10.55	11.56	
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	
Mediașŭ	6.00	12.11	1.23	
Copsa mică	6.29	12.35	2.07	
Micăsasa	—	12.54	2.27	
Blașiu	7.02	1.29	3.06	
Crăciunelŭ	—	1.45	3.22	
Teiușŭ	7.38	2.26	4.15	
Aiudŭ	7.55	2.48	4.44	
Vințulŭ de susŭ	—	3.12	5.10	
Uióra	—	3.19	5.19	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	
Ghirisŭ	8.48	4.10	6.38	
Apahida	—	5.39	8.51	
Clușiu (	10.08	5·59	9.18	
(	10.18	6.28	8.00	
Nedeșdu	—	6.54	8.34	
Ghirbĕu	—	7.10	8.59	
Aghirișŭ	—	7.25	9.35	
Stana	—	7.49	10.16	
Huiedinŭ	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1.21	
Rév	12.25	9.52	2.05	
Mező-Telegd	1.11	10.27	3.08	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velințe	—	10.56	3.55	
Oradia-mare (	1.49	11.04	4.06	
(	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5.10	4.40	2.37	
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	
Viena	2.00	6.20	2.00	

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00
Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09
Oradea mare (	4.11	5.13	3.20	
(	4.21	9.37	3.25	
Várad-Velencze	4.29	9.45	—	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	
Mezö-Telegd	5.02	10.28	3.56	
Rév	5.46	11.41	4.31	
Bratca	6.09	12.15	—	
Bucia	6.28	12.48	—	
Ciucia	6.52	1.48	5.28	
Huiedin	7.32	3.21	6.01	
Stana	7.51	3.54	—	
Aghiriș	8.12	4.34	—	
Ghirbĕu	8.24	4.52	—	
Nedeșdu	8.38	5.11	—	
Clușiu (	8.57	5.40	7.08	
(	9.23	6.00	7.18	
Apahida	9.50	6.29	—	
Ghiriș	11.15	8.14	8.29	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	
Uióra	12.12	9.58	—	
Vințulŭ de susŭ	12.19	10.07	—	
Aiudŭ	12.45	10.42	9.17	
Teiușŭ	1.15	11.32	9.40	
Crăciunelŭ	1.44	12.03	—	
Blașŭ	2.00	12.24	10.12	
Micăsasa	2.34	12.43	—	
Copșa mică	2.52	1.22	10.45	
Mediașŭ	3.27	2.24	11.07	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	
Sigișóra	4.50	4.17	12.15	
Hașfaleu	5.08	4.51	12.30	
Homorod	6.47	7.07	1.32	
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	
Apatia	8.09	8.46	2.24	
Feldióra	8.41	9.20	2.44	
Brașovŭ (	9.20	10.15	3.15	
(	—	6.00	3.25	
Timișŭ	—	6.57	4.03	
Predealŭ	—	7.32	4.28	
Bucurescĭ	—	—	10.25	

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Teiușŭ	2.39	9.50	8.20
Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10
Vințulŭ de josŭ	4.04	11.09	
Șibotŭ	4.35	11.43	
Orăștia	5.02	12.13	
Simeria (Piski)	5.44	1.22	
Deva	6.05	1.48	
Branicĭca	6.34	2.21	
Ilia	7.01	2.54	
Gurasada	7.15	3.09	
Zam	7.49	3.48	
Soborșin	8.32	4.37	
Bĕrzova	9.19	5.30	
Conopŭ	9.40	5.58	
Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24
Paulișŭ	10.32	6.56	8.41
Gyorok	10.48	7.15	9.01
Glogovațŭ	11.17	7.48	9.30
Aradŭ (	12.32	8.05	9.45
(	12.00	8.45	6.10
Szolnok	4.09	2.10	7.27
Budapesta	7.44	6.40	—
Viena	6.20	—	—

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35
Budapesta	8.00	6.55
Szolnok	11.14	12.28
Aradŭ (	3.35	5.30
(	4.00	6.20
Glogovațŭ	4.16	6.39
Gyorok	4.47	7.19
Paulișŭ	5.02	7.39
Radna-Lipova	5.25	8.11
Conopŭ	5.57	8.49
Bêrzova	6.18	9.18
Soborșin	7.11	10.27
Zam	7.48	11.18
Gurasada	8.22	11.57
Ilia	8.40	12.27
Branicĭca	9.02	12.57
Deva	9.32	1.45
Simeria (Piski)	10.12	2.58
Orăștiă	10.47	3.46
Șibotŭ	11.14	4.20
Vințulŭ de josŭ	11.46	5.06
Alba-Iulia	12.21	6.15
Teiușŭ	12.53	7.00

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.30
Aradulŭ nou	6.26	12.54
Németh-Ságh	6.51	1.19
Vinga	7.28	1.50
Orczifalva	7.49	2.12
Merczifalva	8.09	2.30
Timișóra	8.58	3.15

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ omnibus
Simeria	3.08
Streiu	3.45
Hațegŭ	4.33
Pui	5.19
Crivadia	6.05
Banița	6.43
Petroșenĭ	7.00

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	12.25	5.00
Merczifalva	1.16	5.56
Orczifalva	1.34	6.16
Vinga	2.04	6.50
Németh-Ságh	2.25	7.11
Aradulŭ nou	2.54	7.44
Aradŭ	3.10	8.00

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus
Petroșenĭ	8.56
Banița	9.37
Crivadia	10.09
Pui	10.48
Hațegŭ	11.26
Streiu	12.06
Simeria	12.37

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Tipografia ALEXI, Brașovŭ.